

משטרת ישראל
אגף המבצעים

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר נוהל קודם: 70.031			נהלי אג"מ
מספר: 220.70.05	תת-פרק: מתנדבים	פרק: שיטור וקהילה	
שם: ניפוק ושימוש בתרסיס פלפל למתנדב משא"ז			תאריך פרסום: 14/08/2020
			תאריך תחילה: 14/08/2020
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. תקציר

- א. **מהות הנוהל** - נוהל זה עוסק בנושא הנפקה ושימוש בתרסיס פלפל המנופק ע"י משטרת ישראל לשימוש מתנדב בפעילות מבצעית.
- ב. **הרעיון המרכזי** - תרסיס פלפל הינו אמצעי שימוש בכוח בשימוש משטרת ישראל, ניפוק והפעלתו על-ידי מתנדב תתאפשר בכפוף להכשרה מתאימה, בהתאם לעילה חוקית להפעלתו ובהיסמך על נוהל מסר בנושא.
- ג. **עקרונות מנחים** :
- 1) נוהל מס"ר 02.220.003 "הפעלת אמצעים בסיור, נספח א' "תרסיס פלפל אישי".
- 2) תרסיס פלפל ינופק למתנדבי : "סיור", "תנועה", בילוש לאחר מעבר הסמכה לשימוש באמצעי זה.
- 3) אין ניפוק התרסיס חלופה לחובת ההצטיידות בנשק למתנדב אשר בפעילות, כי אם אמצעי נוסף.
- 4) הפעלת תרסיס פלפל תתאפשר ע"פ עילות מעצר, הגנה עצמית וריסון עצורים ע"פ דין.
- 5) תרסיס פלפל הנו ציוד יחידתי, ינופק עם תחילת פעילות המתנדב ויזוכה עם תומה.
- ד. **אחריות מקצועית לנוהל** - מחלקת מתנדבים – רמ"ד מתנדבים.

2. מטרת הנוהל

הסדרת ניפוק והפעלת תרסיס פלפל על-ידי מתנדב משא"ז.

3. הגדרות

תרסיס פלפל - תכשיר המנופק ע"י משטרת ישראל, הנמצא במיכל אישי המכיל תמצית פלפל חריף בריכוז של 10% שחריפותו 2 מיליון SHU והפעלתו הינה עד מרחק של 4 מטרים.

מגע התרסיס עם אדם או חיה, גורם באופן מידי לתחושות צריבה, דמע, נפיחות בעיניים וקשיי נשימה. תופעות אלו יוצרות אצל האדם או החיה את הצורך לטפל בעצמם ומפסיקות בכך את ההתנהגות האלימה שהייתה עילת ההפעלה.

4. השיטה

א. כללי- ניפוק ושימוש בתרסיס פלפל יתבצע כמפורט :

- 1) שלב א' - תבחינים לניפוק תרסיס למתנדב
- 2) שלב ב' - הסמכת המתנדב
- 3) שלב ג' - בסיס חוקי- עילות להפעלת תרסיס
- 4) שלב ג'- החתמה וניפוק
- 5) שלב ד' - אופן הפעלה

5. פירוט השיטה

א. תבחינים לניפוק תרסיס פלפל למתנדב

- 1) המלצת קצין מתנדבים/מפקד ישיר (קצין בקבע) מתועדת בכתב, לגבי התאמת המתנדב לשאת תרסיס פלפל.
- 2) המתנדב מעל גיל 21 .
- 3) מעבר הסמכה וריענון שנתי בתוקף בנושא שימוש בתרסיס.

ב. הסמכת המתנדב וריענון שנתי

- 1) מתנדב מוסמך להשתמש בתרסיס פלפל רק לאחר שעבר את ההסמכה לכך.
- 2) הסמכת מתנדב לשימוש בתרסיס הפלפל תתבצע במסגרת קורס היח"מ הבסיסי \ במסגרת אימון תחנתי.
- 3) ההסמכה תתבצע על ידי ק' כשירויות מחוזי או קצין/ שוטר שהוכשר והוסמך ע"י מדור כשירויות להדריך שוטרים, על פי תוכנית ההסמכה . (ראה נספח א').
- 4) מתנדב שלא עמד בבחינת ההסמכה, יורשה לערוך ריענון ובחינה חוזרת.
- 5) תעודת הסמכת המתנדב חתומת ק' כשירויות תתויק בתיקו האישי של המתנדב באחריות ק' המתנדבים.
- 6) מתנדב שהוסמך להפעלת אמצעי זה יבצע ריענון השתלמות אחת לשנה, כתנאי לתיקוף ההסמכה
- 7) ריענון שנתי למתנדב יערך ע"פ נושאי התוכן כמפורט בנספח ב'.

ג. עילות להפעלת תרסיס פלפל- בסיס חוקי:

- 1) הפעלה לצורך ביצוע מעצר : "מי שמוסמך לעצור אדם חב מעצר רשאי להשתמש בכל אמצעי סביר הדרוש לביצוע המעצר אם האדם מתנגד למעצר או מנסה להתחמק ממנו" - סעיף 19 לפסד"פ (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.
- 2) הפעלה לצורך הגנה עצמית: שימוש בכוח על מנת להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו, או ברכושו, שלו או של זולתו. על מעשה ההתגוננות להיות סביר בנסיבות העניין - סעיף 34 י" וסעיף 34 ט"ז לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
- 3) הפעלה לצורך ריסון עצורים : "ניתן לנקוט אמצעים סבירים, לרבות שימוש בכוח, כנגד עצור שקיים חשש כי הוא עומד להימלט או לגרום נזק לגוף או לרכוש, כדי למנוע את הבריחה או את הנזק כאמור, וכדי להשליט סדר במקום המעצר" - סעיף 10 (א) לחסד"פ (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו - 1996.

ד. החתמה וניפוק

- 1) תרסיס פלפל למתנדבים הינו יחידתי ולא אישי.
- 2) התרסיסים והנרתיקים יוחזקו ביומן תחנה/ במש"ק, בחדר/ ארון נשק.
- 3) ביומן התחנה/ במש"ק תימצא רשימה מעודכנת ובתוקף של מתנדבי יח"מ המורשים שעברו הסמכה וריענון שנתי ע"מ שהיומנאי ידע שאכן המתנדב מורשה (כפי שנעשה לגבי נשק) – אחריות ק' אג"מ תחנה/קש"ק כולל עדכון הרשימה לגבי מי שעבר רענון.
- 4) מתנדב יח"מ מורשה העומד בתבחינים יוכל לחתום על תרסיס זה ביומן התחנה/ מש"ק עם תחילת הפעילות ויזדכה עליו בסיום הפעילות.
- 5) החתמת המתנדב תכלול גם חתימה על נרתיק לתרסיס ובסיום המשמרת יזוכה המתנדב על התרסיס פלפל והנרתיק נשיאה.

ה. אופן ההפעלה

- 1) יש בדוק את כיוון הרוח (למניעת פגיעה עצמית).
- 2) אחוז את התרסיס בכף ידך כשהאגודל כלפי מעלה.
- 3) אמוד את המרחק בינך לבין החשוד, וודא שלא יפחת ממטר אחד ולא יעלה על ארבעה מטרים.
- 4) כוון את פיית ההתזה לעבר אזור פני החשוד כדי לקבל את האפקט המרבי.
- 5) הרם את הנצרה, ודא כיוון סופי לעבר החשוד ולחץ על לחצן ההתזה לחיצה קצרה.
- 6) במקרה בו הלחיצה הראשונית לא השיגה את מטרתה, ניתן לבצע לחיצה נוספת להשגת האפקט הנדרש.
- 7) ריסון חיה תוקפנית – הפעלה לצורך התגוננות מפני חיה תוקפנית הינה הפעלה לצורך הגנה עצמית. במקרה כזה על השוטר לרסס לעבר פני החיה בדומה להפעלה כנגד אדם.
- 8) פעולות לאחר הפעלה:
 - א) הפסק את השימוש בתרסיס, מיד עם הסרת התנגדות החשוד.
 - ב) הנחה את החשוד לפעולות הנדרשות למימוש סמכותך לביצוע המעצר.
 - ג) במידה ונדרשת כבילה, כבול החשוד באופן שיאפשר לו נשימה חופשית.

6. סייגים ודגשים:

- א) אין לעשות שימוש בתרסיס כלפי חשוד המתנגד באופן פאסיבי למעצר.
- ב) חל איסור על הפעלת תרסיס פלפל כלפי נשים בהיריון, קשישים, תינוקות וילדים קטנים.
 - א) הפעלת התרסיס תיעשה אך ורק לעבר אדם בודד שאין בקרבתו אזרחים תמימים העלולים להיפגע.
 - ד) ככלל, אין להפעיל את התרסיס במקומות סגורים מחשש לפגיעה היקפית באזרחים ו/או בכוח עצמו אלא אם קיימת סכנה לפגיעה פיזית ממשית ומידית למתנדב.

7. הוראות בטיחות

- א) יש לשמור את התרסיס במקום מוצל (מתחת ל- 50 מעלות צלזיוס).
- ב) אין להפעיל את התרסיס למרחק שהוא פחות ממטר.
 - א) אין להפעיל התרסיס נגד כוון הרוח (מחשש פגיעה במתנדב המפעיל את האמצעי).

- ד) יש לוודא כוון הפייה לעבר החשוד ולהימנע מפגיעה עצמית.
- ה) בגמר השימוש, יוחזר התרסיס לנרתיק הנשיאה לשם מניעת ריסוס לא מבוקר.
- ו) אין לנקב את מיכל התרסיס.
- ז) אחסון המכל בנרתיק יהיה כאשר פיית ההתזה כלפי חוץ ולחיץ ההפעלה כלפי פנים הגוף למניעת התזה לא מבוקרת.
- ח) מיקום נרתיק הנשיאה בחגור יהיה לצד הגוף ובחלקו הקדמי.

8. תיעוד ודיווח

- א) מתנדב שהפעיל תרסיס פלפל ידווח מיד למפקדו הישיר, לקצין המשמרת / קצין תורן בתחנה ולק' אג"מ תחנה/קש"ק/ ק' מתנדבים במתנ"א/ ק' מתנדבים במג"ב.
- ב) בטופס דו"ח הפעולה של המתנדב, תצוין עובדת השימוש בתרסיס פלפל כשימוש בכוח במקום המיועד לכך.
- ג) המתנדב יציין בדו"ח הפעולה את עובדת אזהרת החשוד לפני הפעלת התרסיס (כאשר מדובר בעילות המחייבות אזהרה) ויפרט את נסיבות השימוש.
- ד) ק' אג"מ תחנה/קש"ק/ ק' מתנדבים מתנ"א/ ק' מתנדבים במג"ב יעביר דיווח בהקדם לגורמי הפיקוד, רע"ן מתנדבים במחוז בציר המקצועי.
- ה) רע"ן מתנדבים במחוז / רמ"ד מתנדבי את"ן / רע"ן מתנדבים מג"ב יעביר דיווח בהקדם לרמ"ח מתנדבים אודות האירוע שבו המתנדב השתמש בתרסיס פלפל, פרטיו, יחידתו ונסיבות האירוע.
- ו) באחריות ק' אג"מ תחנה/קש"ק/ ק' מתנדבים מתנ"א / ק' מתמ"יד במג"ב לקיים תחקיר אירוע בכל אירוע שבו מתנדב ביצע שימוש בתרסיס פלפל. עותק מהתחקיר יועבר לרמ"ד מתנדבים ולרמ"ח מתנדבים אג"מ.

9. מנהלה

- א) מיכל תרסיס שנעשה בו שימוש והתרוקן יש להעבירו לרמת"ל היחידתי בצירוף דו"ח פעולה ודו"ח שימוש באמצעי חתום ע"י הגורמים הרלוונטיים. הרמת"ל יבצע החלפה של המכל הריק במיכל מלא בבסיס החימוש.
- ב) הקצאת תרסיסי פלפל יחידתיים תתבצע באמצעות מחלקת מתנדבים ע"פ הקצאה שנתית.
- ג) באחריות מב"ס תיוק כתב ההסמכה של המתנדב ומסמך מעבר ריענון שנתי לתיקו האישי של המתנדב.

רמה מבצעית מחויבת לנוהל

- א) ראשי ענפי מתנדבים במחוזות, את"ן ומג"ב.
- ב) קציני מתנדבים במרחבים, תחנות, את"ן ומג"ב.
- ג) מ' בסיסים.
- ד) גורמי הפעלת מתנדבי ית"מ, מתמיד, ימע"ר.

10. בקרה

- א) באחריות מפקדים, ביצוע פיקוח ובקרה על הפעלת תרסיס פלפל ודיווחי מתנדבים בהפעלת תרסיסי פלפל.
- ב) בקרות תקופתיות על פי תכנית שנתית תחנה/מרחב/מחוז/מטה בנקודות הבאות:
- ג) הסמכת המתנדב
- ד) ריענון שנתי
- ה) תיעוד כשירות בתיק אישי.
- ו) הימצאות רשימת מורשה נשיאת תרסיס פלפל בכל יומן תחנה, בסיס מתנדבים.
- ז) יומן החתמות וזיכוי תרסיס.
- ח) הפעלה על פי הנוהל.

11. נוהל 70.031 "ניפוק ושימוש בתרסיס פלפל" מתאריך יולי 2010, בטל עם פרסום מסמך זה.

12. נספחים

- א) נספח א' – תכנית אימון - הסמכת מתנדבים לתרסיס פלפל.
- ב) נספח ב' – תכנית אימון - ריענון שנתי למתנדבים לתרסיס פלפל.

תוכנית אימונים למתנדבים בנושא תרסיס פלפל (OC)

מס"ד	נושא	פירוט השיעור	שעות	מדריך	הערות
1	שיחת פתיחה	- לוי"ז יום ההשתלמות - פירוט הנושאים בהשתלמות -הכרה + תיאור תכונות	1	מדריך תרסיס פלפל (שהוכשר בבסכ"מ).	דברי פתיחה קצין מתנדבים
2	סמכויות המתנדב בשימוש בתרסיס פלפל אישי	- סמכות המתנדב בשימוש בתרסיס פלפל	1	קצין מהאח"מ המרחבי	
3	עקרונות אק"מ לנשיאה ושימוש בתרסיס פלפל ע"י מתנדבים	- הנחיות מחלקת מתנדבים והמורשים לנשיאה . - אופן הרישום ודיווח במקרה של שימוש בתרסיס.	1	קצין מתנדבים מרחביתחנה	
4	עזרה ראשונה	- הכרת הגז והשפעותיו - נתונים טכניים - עזרה ראשונה - כללי בטיחות - סרטון	1	חובש מרחבי	
5	אימון יסודות תרסיס פלפל	- תרגול מעשי : - נשיאה - שלבי הפעלה - עזרה ראשונה - כללי בטיחות	1	מדריך תרסיס פלפל	

מס"ד	נושא	פירוט השיעור	שעות	מדריך	הערות
6	אימון סימולציה	- תרגול הפעלת תרסיס פלפל על פי נוהל הפעלה אל מול איומים שונים	1	"	
7	מבחנים :	עיוני	1	"	ציון עובר 70
8	סיכום	- תרסיס פלפל - סיכום	1	"	
	סה"כ		8 שעות		

נספח ב'

תוכנית אימון ריענון שנתי למתנדבים בנושא תרסיס פלפל (OC)

מס"ד	נושא	פירוט השיעור	שעות	מדריך	הערות
1	עקרונות מחלקת מתנדבים לנשיאה ושימוש בתרסיס פלפל ע"י מתנדבים	- הנחיות מחלקת מתנדבים : המורשים לנשיאה . - אופן הרישום ודיווח במקרה של שימוש בתרסיס.	1	קצין מתנדבים	
2	סמכויות המתנדב בשימוש בתרסיס פלפל אישי	- סמכות המתנדב בשימוש בתרסיס פלפל	1	קצין מהאח"מ המרחבי	
3	עזרה ראשונה	- הכרת הגז והשפעותיו - נתונים טכניים - עזרה ראשונה - כללי בטיחות	1	חובש מרחבי	
4	אימון סימולציה	- תרגול הפעלת תרסיס פלפל על פי נוהל הפעלה אל מול איומים שונים	1	מדריך תרסיס פלפל	
	סה"כ		4 שעות		